

Anyagkísérletek

A Fészek Galéria felkérésére rendezett közös tárlatot a 60. életévébe lépett Buczkó György és Záborszky Gábor. A kiállított művekkel most nem teljes munkásságukat kívánják bemutatni, inkább arról tesznek nyilatkozatot, hol tartanak jelenleg. A látványra megnyitóbeszédével a szintén 60 éves Fitz Péter művészettörténész reflektált. Buczkó és Záborszky külön úton járó művészek, de gondolataik és témáik révén több ponton is találkoznak. Mindketten műfaji kötöttségektől mentesen kísérleteznek az anyaggal; gesztusaik sora nem öncélú, nem érzelmek kifejezője, hanem objektív megnyilvánulás. Valamiféle ősi eredendőt kívánnak meglesni és elélni tárn.

Buczkó György számára az alkotás nem önmegvalósítás, hanem feladat, amellyel együtt kell élni. Szerinte a munka közben vétett hibák alkalmat adnak arra, hogy eljussunk a célig. Ez az út számtalan kételyt, bizonytalanságot rejt, de ezeken az önmagunkba vetett hit segít túljutni. Aki ezt a lehetőséget elszalasztja, lemarad valamiről. Az alkotómunka pedig nem irányul másra, mint a minél szélesebb körű igények kielégítésére. Buczkó ezeket törvényszerűen létezőknek tekinti mind a térben, mind a kíváncsi és az alkotó képzeletében. Ahogy ő fogalmaz: „a forma végeredményképpen igénypontok eredője. Minél több kérdésnek meg tudunk felelteni egy leendő tárgyat, formát, annál jobban funkcionál, és ezáltal válik széppé.” Az anyag kiválasztásánál is ezeket a tényezőket tartja szem előtt.

Az általa kifejlesztett, a felületet gazdagító rogyasztásos technikával készülő üvegobjektumokkal is ezen az úton jár. Buczkó a forma keresésekor a gesztusok és az írásjelek közti összefüggéseket is vizsgálja. A térben előadott gesztus papírra vetülve kalligrafikus nyomot hagy. Ezek a nyomok a mű fő vonalait vagy vázlatát adhatják. A forma térbe helyezését, „lebegtetését” ugyancsak fontos kérdésnek tartó alkotó elsődleges nyersanyagát, az üveget gyakran alkalmazzá támasztékként, egyfajta posztamensként is. Szóban forgó művei esetében lényegi elem a transzparencia, de akkor is az, ha a síküveg felületébe maratott alakzatokkal hoz létre alkotást. A több egymás mögé helyezett elemmel épp az átláthatóság által éri el a kívánt látványt.

Buczkó György: Nagy függőőn, üveg, 25x10x10 cm, 2001
Záborszky Gábor: Töredék, vegyes technika, 89x100 cm, 2009

Záborszky Gábor papír- és homokképein a masszív hatást keltő felületeket különféle módokon – a papírt hajtogatással, a homokfaktúrát körzővel megrajzolt mély karcolással – teszi még anyagszerűbbé. Az így elkészített felületen az arany és az ezüst gesztusnyom, vagy a teljes felületen szétáradó szín. A szakrális tárgyú műveken megsokszorozott és értelmet nyert nemes anyag itt profán közegben keresi célját. Záborszky primer festészete olyan hatást kelt, mintha minden eddigi tudást nélkülözve szándékozná újratemteni a képalkotás ösztönös módját. Kapumotívumai régi korok emlékei; a papírmassza az építészeti kezdeteit idéző monolit kövekké lényegül. A Fitz Péter által „súlyos titkokat rejtő érzéki tekercs”-nek nevezett műve spirituális kapcsolatot keres a múlttal.

Legújabb munkáinak ihletője egy nem mindennapi jelenség: az ausztrál nyár heve egy autókereskedés udvarán megolvastotta a fémeket. A formába öntött anyag engedelmességet a természeti erőknek, és a földön szétterülve nyert új alakzatot. A képeken megjelenő drippingek – amint azt a művek címei is hangsúlyozzák – a környezetvédelemre hívják fel a figyelmet. *(Megtekinthető május 14-ig.)*

SZENTANDRÁSI-SÓS ZSUZSANNA